

Lauri Sallinen: Ihmisen äärellä

Lauri Sallinen: Ihmisen äärellä. Jyväskylä: Arvoka, 2022.

Teksti: Helena Hietaniemi

Suuria sanoja patetialla

Lauri Sallisen *Ihmisen äärellä* -kirjassa on uudistettu painos Art Housen aiemmin julkaisemasta teoksesta *Sundarananda* (2005).

Lauri Sallisen *Ihmisen äärellä* -kirjassa on uudistettu painos Art Housen aiemmin julkaisemasta teoksesta *Sundarananda*(2005).

Kirjassa äiti maan synnyttämä Mikael on oppinut erakkoudessaan surun runoilijaksi. Hänellä on salattua ja ns. syvempää tietoa ihmisenä olemisesta – vaikka ihminen onkin Mikaelille suuri salaisuus. Mikael haluaa lohduttaa ja tulla itsekin lohdutetuksi. Mistä ja miksi? Ihmisenä olemisen tuskasta? Vaiko sittenkin riemusta? Kenpä tietäisi. Kirja on täynnä paradokseja.

Mikael puhuu suurin käsittein: elämä, sielu, Jumala, rakkaus. Niitä hän puhuttelee ja niiltä kysyy ja pyytää: ”Oi minun sieluni, miksi sinä olet minulle niin etäinen?” Ja: ”Oi elämä, syvä on sinun rakkautesi ja kasvosi kauniit, mutta minun silmäni ovat vielä unessa.”

Tyyliltään kirja on pateettinen ja hämärä, ellei ajatella riittäväksi totuudeksi sitä, että rakkaus – mitä se sitten onkaan – voittaa kaiken.

Surun runoilija Mikael vaeltaa kylässä suurena viisaana, jonka luona ihmiset pysähtyvät ja jolla uskotaan olevan vastaus kaikkiin elämään ja ihmisyyttä koskeviin kysymyksiin. Niin hänellä onkin. Hän ei jää sanattomaksi, vaan vaeltaa kuin oraakkeli ihmisten joukossa höttöisistä viisauksistaan ammentaen.

Nuori mies kysyy häneltä neuvoa puolison etsimiseen, tuomari kysyy häneltä ihmisten tuomitsemisesta ja arvostelamisesta, pahuudesta, röyhkeydestä ja arkuudesta, häpeästä ja katumuksesta. Köyhä mies kysyy häneltä rikkaudesta. Vaeltaja kysyy ihmissielun rauhasta, sotilas vihasta, vanha nainen yksinäisyydestä, sureva mies ilosta, elämänhalusta ja säälistä. Mikael kohtaa

kulkeissaan vielä muun muassa uneksijan, laulajan, kauneudenpalvojan, opettajan, nuoren runoilijan, surevan naisen, nuoren äidin, papin, rikkaan miehen jne. ja kaikilla heillä on omat kysymyksensä Mikaelille, jolla on salattua, mutta parempaa tietoa.

Vastaukset ovat mystisyydessään melko sekavaa sanahelinää – tosin tarjoiltuina suurilla ja mahtavilla käsitteillä, joissa ihmissielu ja ikuisuus helisevät.

Surun runoilijalta kysytään, mistä hän on saanut viisautensa. Mikael on tuntenut miten vastauksia etsineiden ihmisten näkymättömät haavat ovat vuotaneet verta hänessä. Summa summarum Mikaelin kohtaamat ihmiset ovat oppineet tuntemaan itsensä Mikaelin ”riisuttua itsensä alastomaksi samalla kun hänen sydämensä oli tuskasta arka”. He ylistävät Mikaelia, joka nukahtaa maaemon syliin ja itsensä antaneena vetäytyy yksinäisyyteen oman ja kaikkien muidenkin sielujen vuoksi, joiden surulle ei luomakunnassa ole nimeä.

Ihmiset, joiden kysymyksiin Mikael on vastannut, kerääntyvät ihmettelemään surun runoilijan jumalkaltaisuutta. Ja niin rakkaus ja hyvä tahto valtaavat ihmisten sydämet. Rakkaus lohduttaa ihmeellisesti eikä kenenkään tarvitse enää olla yksin. Mikaelkin kohtaa nuoren naisen.

Mitä kirja sitten antaa – paitsi ällistyksen? Kun pöyhitään, niin kirjan antia on sen rakenne, joka perustuu kysymyksiin ja vastauksiin. Sinänsä kysymyksiä –mitä on rakkaus, kauneus, epäily jne. – on hyvä esittää. Elämänasenteenakin se on oivallinen. Vallitsevathan nuo vuorovaikutussuhteissamme kaiken aikaa. Sallinen on kuitenkin kirjassaan heittänyt ne ilmaan suhteista irrallisiksi sanahelinäksi.

Itselle esitetyt kysymykset ja vastaukset – ihan arkirealistisesti – ovat kirjallisuusterapian ydintä. Kirjoittamalla voi päästä hedelmälliseen dialogiin omien kokemusten kanssa ja kysymyksiin kuten miksi suren, häpeän tai vihastun, mitä tarvitsen, mikä estää saamasta sitä mitä tarvitsen jne. on selväjärkisiä vastauksia vuorovaikutuksessa tapahtumien, tunteiden, olosuhteiden sekä kynän ja paperin kanssa ihmisellä itsellään. Dialogi vahvistaa ja auttaa arjessa eteenpäin. Ihminen ei ole ollenkaan niin mystinen olento kuin Lauri Sallisen kirja antaa ymmärtää.

Helena Hietaniemi on toimittaja ja kirjallisuusterapiaohjaaja.